

אפלטון, כתבי אפלטון, "ספר המדינה" ו' (תרגום: יוסף ליבס), הוצאת שוקן, כרך ב', ע' 384 - 385

תאר לך אניות רבות או אניה אחת שתהיה נתונה במצב כדלהלן:

בעל האנייה עולה בגודלו ובכח גופו על כל יורדי האנייה, אלא שהוא כבד שמיעה, וכמו כן פגומה ראייתו, ובקיאותו בענייני הים אינה אלא כיוצא בזה; ואילו המלחים רבים זה עם זה על הנהגת האנייה, וכל אחד מדמה בנפשו שעליו לתפוס את ההגה, בלא שלמד אמנות זו מימיו, ובלא שיהא בידו לנקוב בשם מורהו, או לציין את פרק הזמן בו למד; ולא עוד אלא שטוענים הם כי הדבר אינו ניתן ללימוד, ואף לא יהססו לגזור לגזרים את כל האומר שכן; ותמיד הם מקיפים את בעל האנייה עצמו ומפצירים בו ועושים כל מעשה שבעולם כדי שימסור בידיהם את ההגה;

ולעתים כשהוא נכנע לאחרים ולא להם, יהרגו את האחרים הללו או ישליכו אותם מתוך האנייה; ואת בעל האנייה שהינו כמות שהוא יכניעו לרצונם בסם שינה או ביין או בתחבולה אחרת, וכך הם משתלטים על האנייה ונזקקים לכל מה שיש בה, ואגב משתאות ומסיבות הם מפליגים בים כדרך שמסתבר שכמותם; ולא עוד אלא שהם משבחים כל איש שיש בכוחו לסייעם שיתפסו את השלטון מתוך שידול בעל האנייה וכפייתו, והמסוגל לכך - יקראו לו ימאי וקברניט מומחה ובקי בענייני הספנות; ומי שאין בכוחו לסייעם בהשתלטות זו יגנוהו כאיש לא יצלח;

ואילו בדבר הקברניט האמיתי אינם מבינים אף זאת: שחייב הוא לתת דעתו על תקופות השנה ושעות היום, על שמיים וכוכבים ורוחות וכל מה ששייך לאותה אמנות, אם עתיד הוא להיות לאמיתו של הדבר איש הראוי לשלוט באנייה; ואילו שיתפוס אדם את ההגה, בין על דעת האחרים ובין בעל כורחם - יכולת זו, סבורים הם, אי אפשר להשיגה בשום אומנות שאדם ילמד ובשום אימון שיתאמן בו, אלא בחכמת הקברניט.

ואם זהו המעשה שנעשה באניות - כלום אינך מאמין שהקברניט האמיתי אמנם ייקרא צופה-שחקים, ומדבר-הבלים ואיש-אין-חפץ-בו, בפי מלחי האניות שהכך עלה להן?